

Jensen education college AB
anna.wiger.jensen@jenseneducation.se

2019-05-10
1 (18)
Dnr-2018:7511

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid JENSEN
gymnasium Linköping belägen i Linköpings
kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en regelbunden kvalitetsgranskning på JENSEN Gymnasium Linköping avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. För varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar inom/på vilka punkter detta ska göras. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs i så fall också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men lämnar framåtsyftande kommentarer då det bedöms motiverat.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid JENSEN gymnasium Linköping i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling av undervisningen, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver leda och styra ett strategiskt jämställdhetsarbete, och säkerställa att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar att lära och utvecklas samt vid behov vidta åtgärder.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver säkerställa att eleverna får möjlighet att planera och utvärdera undervisningen samt att deras åsikter tas tillvara i planeringen av den kommande undervisningen.

Trygghet och studiero

Utbildningen präglas i hög utsträckning av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Det ges i låg utsträckning förutsättningar för att säkerställa en likvärdig bedömning och betygssättning.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver se till att lärarna får förutsättningar att kvalitetssäkra sin bedömning och betygssättning i syfte att öka dess likvärdighet.

Uppföljning

Huvudmannen JENSEN education college AB ska senast den 1 november 2019 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickaas till Skolinspektionen via e-post, dokument.goteborg@skolinspektionen.se eller via post till Skolinspektionen, box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr-2018:7511) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling av undervisningen, men utvecklingsområden finns.

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan (Lgy 11), 1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, Gymnasieskolans uppdrag, Varje skolas utveckling, Övergripande mål och riktlinjer 2.1 Kunskaper, 2.6 Rektorns ansvar

Skälen för bedömningen är att det, trots ett gediget uppföljningssystem och ett tydligt pedagogiskt ledarskap, saknas vissa strukturer som behövs för en utveckling av undervisningen i förhållandet till jämställdhetsarbete. JENSEN gymnasium Linköping är en liten skola med få lärare och granskningen visar att organisation och roller upplevs som tydliga och ändamålsenliga av dem som arbetar på skolan. I kvalitetsarbetet finns ett väl utvecklat system för att följa upp och analysera skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Likaså organiserar rektorn det pedagogiska arbetet utifrån ett tydligt fokus på kunskaps- och värdegrundsuppdraget. Granskningen visar dock att det saknas ett tydligt arbete som är inriktat mot jämställdhet samt att det saknas ett systematiskt arbete där eleverna ges lika förutsättningar oavsett kön.

Granskningen visar att rektor tar ansvar för att skolenhetens resultat följs upp i syfte att utveckla utbildningen i enlighet med de nationella målen. I såväl insänd dokumentation som i flertalet intervjuer framkommer att rektorn har ett väl fungerande system för att följa upp skolans beslut och att utvecklingsområden därmed identifieras och åtgärdas. Detta visas bland annat genom att rektorn redan uppmärksammat och påbörjat ett arbete med flera av de utvecklingsområden som identifierats vid granskningen. Kunskapsresultat följs upp med så kallade "prognosbetyg" och elevernas trivsel och trygghet följs upp med hjälp av enkäter flera gånger varje läsår. Även undervisningen utvärderas med hjälp av elevenkäter som ligger till grund för det fortsatta utvecklingsarbetet. Varje läsår görs en uppföljning av

årets lokala arbetsplan som i sin tur bygger på tidigare års resultat, vilket framgår av skolenhetens dokumenterade kvalitetsarbete. Områden som ingår i uppföljningen är, "träning för verkligheten", kunskaper, normer och värden, elevers ansvar och inflytande, utbildningsval, samhälle och yrkesliv samt betyg och bedömning. I kvalitetsredovisningen sammanfattar rektorn övergripande resultat såsom genomsnittlig betygspoäng, närvaro och elevnöjdhet. En analys av resultaten görs samt beskrivning av nästa års mål.

Granskningen visar vidare att rektorn leder och styr det pedagogiska arbetet utifrån ett tydligt fokus på kunskaps- och värdegrundsuppdraget. Detta framgår av rektors redovisning inför Skolinspektionens granskning. Då JENSEN gymnasium Linköping är en liten enhet sker en samverkan med andra gymnasieskolor inom JENSEN education college. Fokus på denna samverkan är, enligt rektorn, utbyte av kunskaper och erfarenheter men även att kritiskt granska och utmana varandra i lärarrollen. På skolan finns en förstelärare som i sitt uppdrag har att varje månad följa upp, analysera, planera, genomföra och utvärdera elevernas studieresultat i förhållande till innehåll i undervisningen, arbetsformer och examinationer. Lärarna berättar att de uppdaterar och dokumenterar varje månad sina prognoser för elevernas kunskapsutveckling. Utvärderingarna som görs av lärare och förstelärare ligger till grund för de workshops som genomförs varje månad för att all personal tillsammans ska utveckla de områden som har identifierats vid utvärderingarna. Samverkan mellan lärare sker även via olika ämnesövergripande projekt, berättar lärare.

Granskningen visar vidare att rektorn inte systematiskt och löpande följer upp hur utbildningen i sin helhet organiseras i förhållande till jämställdhetsarbete. Enligt rektor, lärare och elevhälsan följs inte elevernas resultat upp i förhållande till kön. I intervju med rektorn framkommer att det förekommer olika insatser för att främja likabehandling men att det enligt rektorn inte har funnits något behov av ett gemensamt strategiskt jämställdhetsarbete på skolan. Rektor säger att det inte funnits så stort behov att arbeta med jämställdhet eftersom inga signaler har kommit om att det funnits några problem som rör detta. Jämställdhetsinslag förekommer, men endast i vissa lärares undervisning och på enskilda medarbetares initiativ, berättar elever och lärare

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver leda och styra ett strategiskt jämställdhetsarbete, och säkerställa att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar att lära och utvecklas samt vid behov vidta åtgärder.

Skolors arbete med jämställdhet ingår i skolans värdegrunds- och demokratiuppdrag. Detta är en förutsättning för att alla elever ska lyckas i skolan. Av läroplanen framgår bland annat att skolan aktivt och medvetet ska främja elevernas lika rättigheter och möjligheter oberoende av könstillhörighet. Hur skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem, bidrar till att forma deras uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen, med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Därför är det viktigt att rektorn leder och styr ett strategiskt jämställdhetsarbete och genom det ser till att skolan verkar för att alla elever får samma möjligheter att lyckas i skolan, oavsett könstillhörighet. Det framgår vidare av SOU 2009:64 att hur skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem bidrar till att forma deras uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt. Ett aktivt och planerat arbete för att motverka könsmonster är skolans bidrag till ett samhälle där människor inte begränsas av stereotypa uppfattningar av vad som är kvinnligt och manligt.²

Granskningen visar att rektorn varken leder eller styr ett strategiskt jämställdhetsarbete. Det praktiska jämställdhetsarbete som sker inom undervisningen på skolan är beroende av enskilda lärares initiativ. Vidare framkommer att rektorn inte följer upp att lärarnas undervisning ger flickor och pojkar samma förutsättningar att lära och utvecklas i undervisningen.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn följer upp på vilket sätt och i vilken utsträckning jämställdhetsarbetet genomsyrar undervisningen, för att därigenom

² SOU 2009:64, *Flickor och pojkar i skolan – hur jämställt är det?*, s. 42 f. Även om detta enbart gäller jämställdhet är resonemanget överförbart även på övriga värden som skolan har att förmedla.

kunna utveckla ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolan. Förslagsvis kan arbetet inledas med att rektorn undersöker om flickor och pojkar får samma utrymme, inflytande och lärarstöd i undervisningen. En utgångspunkt kan vara att undervisningens innehåll och arbetsformer följs upp på ett sådant sätt att könsmönster uppmärksammas.

Undervisning

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 3 och 5a §§, 4 kap. 9 § skollagen

Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Förordningen (SKOLFS 2010:14) om examnesmål för gymnasieskolans nationella program

Ämnesplaner

Lgr 11, 5 Kursplaner

Skälen för bedömningen är att undervisningen generellt är väl strukturerad, vilket skapar en tydlighet och förutsägbarhet för eleverna. Målen för undervisningen presenteras tydligt för eleverna både på ämnesnivå och för den enskilda lektionen. Lärarna erbjuder eleverna en varierad undervisning med flera olika arbetssätt och arbetsformer. Det ges ett aktivt lärarstöd under lektionerna och i övrigt för att eleverna ska kunna nå så långt som möjligt. För så väl elever som ligger långt fram som för de som har behov av extra stöd ges utmaningar med anpassade uppgifter och förväntningar från lärarna. Över lag har lärarna höga förväntningar på eleverna. Det saknas dock delaktighet och inflytande för eleverna i planering av olika moment och uppgifter i undervisningen. Undervisningen styrs ofta av lärarnas synpunkter gällande såväl arbetssätt, arbetsformer som innehåll. Därmed finns risk att undervisningen inte stimulera eleverna att utvecklas genom att de inte ges möjlighet att påverka sitt eget lärande. Skolinspektionen bedömer att flera lärare skulle behöva förbättra förutsättningarna att ge eleverna en undervisning som kan påverkas av elevernas synpunkter samt av deras utvärderingar av lärandet.

Granskningen visar att undervisningen har en tydlig struktur och att målen är tydliga för eleverna. Det framkommer också att lärarna ger ett aktivt lärarstöd. Observationer och intervjuer med elever samt lärare visar att lektionerna oftast inleds på samma sätt. Läraren går igenom vad som ska hända på lektionen, såväl muntligt som skriftligt och ofta anknyter läraren också till tidigare lektioner liksom blickar framåt. Eleverna beskriver hur deras lärare gör målen och syftet med undervisningen tydligt för dem. Rektorn beskriver hur de på skolan har implementerat en gemensam klassrumsmodell som kan användas som utgångspunkt för läraren i planering av lektionen. I detta ingår tydliga inledningar och avslut. Rektorn säger att lärarna generellt är trygga i och följer denna struktur, speciellt vad beträffar inledningen av lektionen. Eleverna berättar att lärarna ofta tar sig tid även utanför lektionstid för att hjälpa dem med olika uppgifter.

Vidare visar granskningen att lärarna förväntar sig att eleverna ska nå långt. De motiverar oss genom att visa vad som krävs för högre betyg och hur vi ska arbeta för att nå dit, säger eleverna. Är man klar kan man få extra uppgifter eller så ställer läraren mer utmanande frågor för att vi ska nå längre, berättar eleverna. Hela skolan har ett uttryck som säger att alla ska "sikta mot stjärnorna" vilket genomsyrar alla lärares inställning, säger lärarna. I planering av lektioner utgår vi alltid från A-nivå för att visa att det är möjligt för alla att kämpa mot detta mål. Vi jobbar också mycket med utvecklande frågor för att få eleverna att tänka själva, säger en lärare.

Granskningen visar att elever ibland är med och påverkar undervisningen, men att detta endast är undantagsfall. Vidare visar granskningen att det inte finns någon struktur eller plan för hur eleverna systematiskt ska göras delaktiga i planeringen av undervisningen. Eleverna uppger att de i de flesta ämnen endast kan påverka när de ska ha olika inlämningar och prov. Oftast bestämmer lärarna på ett sätt som de tycker är bäst för oss, säger eleverna. Lärarna väljer till exempel vilket område klassen ska arbeta med. Visserligen kan man komma med synpunkter men det är först när läraren presenterar området, enligt eleverna. Lärarna ger i intervjun inte något exempel på hur eleverna ges möjlighet att påverka sitt lärande och inte heller ges några exempel på hur elevernas delaktighet diskuteras bland lärarna. Lärarna säger att eleverna ibland kan påverka valet av examination. En lärare säger att eleverna även har möjlighet att rikta in sitt lärande utifrån enskilt behov. Eleverna ges ofta möjligheter till olika alternativ att arbeta med, säger lärarna. I intervjun med rektorn framkommer att skolan bland annat har en gemensam enkät för att utvärdera arbetsområden. Rektorn uppger att resultaten på de enkäterna diskuteras med eleverna av klasscoachen och rektorn. Vidare tar varje lärare upp sina resultat i sina respektive klasser och anpassar undervisningen utifrån dessa resultat, säger rektorn. Detta är dock inget som någon elev lyfter under intervju med Skolinspektionen då frågan ställs

om deras möjligheter till inflytande över undervisningen. Vidare säger rektorn att i utvärderingsenkäterna ser man tydligt att elevers inflytande skiljer sig ganska mycket från ämne till ämne. Elevhälsan uppger i intervju att eleverna upplever stress för att de inte har inflytande över undervisningens olika moment, och att eleverna upplever att lärarna inte samarbetar kring detta.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver säkerställa att eleverna får möjlighet att planera och utvärdera undervisningen samt att deras åsikter tas tillvara i planeringen av den kommande undervisningen.

Skollagen anger att elever ska ges inflytande över utbildningen. Eleverna ska stimuleras att aktivt ta del i arbetet med att utveckla utbildningen. Inflytandet ska anpassas efter elevernas ålder och mognad. Eleverna ska alltid ha möjligheter att ta initiativ till frågor som ska behandlas inom ramen för undervisningen.

Från forskning ges exempel på medverkan vid planering som innehåller olika mycket aktivitet från elevernas sida. Elever i gymnasieskolan kan göras delaktiga i planeringen av en hel kurs genom att under en lektion få läsa kursplanen och i grupper diskutera vad de ska lära sig och utifrån det ge förslag på hur arbetet kan bedrivas som läraren sedan planerar utifrån. Elever kan också göra delaktiga vid planering av enstaka lektioner genom att det är elevernas funderingar och reflektioner i de problemställningar som behandlas som påverkar lektionens innehåll.³ Skolinspektionens erfarenheter är att de lärare som involverar eleverna tidigt i sin planering lyckas bättre med att få eleverna att uppleva att de har inflytande.⁴

³ Skolverket (2016) Skolans värdegrund – Grundskola och gymnasieskola, Modul: Delaktighet och inflytande, *Elevernas delaktighet och inflytande över undervisningen*, s. 1, 3ff

Dvs den typ av delaktighet som beskrivs i den första punkten.

⁴ Skolinspektionen (2018) Tematisk kvalitetsgranskning: *Att skapa förutsättningar för delaktighet i undervisningen*, s. 41f.

Lärare som inte ger eleverna möjlighet till inflytande säger visserligen att elever får komma med idéer som de försöker

Granskningen visar att rektorn behöver utveckla arbetet med att ge eleverna möjligheter att kunna utvärdera och påverka undervisningen inom både arbetsuppgifter och arbetsmetoder så att eleverna behåller engagemanget. Granskningen visar att det på skolan finns en kunskap och en medvetenhet kring vikten av elevers inflytande och delaktighet i undervisningen. Trots detta är det olika i vilken utsträckning som lärare planerar och genomför en undervisning där eleverna upplever att de kan påverka undervisningen.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn arbetar vidare med att utveckla undervisningen på skolan så att elevers inflytande av arbetsuppgifter och arbetssätt skapar intresse och engagerar eleverna under hela deras skoldag. Detta kan exempelvis ske genom att lärare på ett strukturerat och systematiskt sätt, i syfte att få syn på goda exempel och lära av varandra, auskulterar och diskuterar varandras undervisning. Granskningen visar att skolan redan nu skapat forum och strukturer i vilka ett sådant arbetssätt skulle kunna implementeras. Detta skulle också kunna ske genom att skolan arbetar med att på ett systematiskt sätt tillvarata elevers synpunkter på undervisning vilken de finner stimulerande och engagerande.

Trygghet och studiero

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Författningsstöd

3 kap. 3 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Kunskaper, 2.2 Normer och värden

Skälen till Skolinspektionens bedömning är att skolan arbetar på flera sätt för att skapa, bibehålla, och vid behov återställa en god studiero, samt att skolan bedriver ett aktivt arbete för att skapa en trygg miljö.

vara lyhörda för, men dessa lärare kan inte ge exempel på hur de aktivt arbetar för att involvera eleverna. De uppger ofta att de tycker att elevinflytande är svårt och att de ge eleverna olika valmöjligheter kring redovisningsformer.

Granskningen visar att utbildningen präglas av studiero och att det finns ett samlat arbete på skolan för att skapa och följa upp studiero bland annat genom klassrumsmodellen och konsekvenstrappan. Eleverna anser att deras goda relation till lärarna möjliggör en öppen dialog om skolmiljön. Under de lektioner som observerades lyckas lärarna genom tillsägelser skapa lugn och arbetsro på lektionen. Lärarna berättar om att det framkommit att det i vissa klasser finns ett fåtal elever som upplever att de har bristande studiero. Lärarna har tagit upp direkta diskussioner med klasserna kring sådana situationer och identifierat orsaker till den bristande studieron i klasserna. Därefter har ändamålsenliga åtgärder satts in för att förbättra studieron. Exempel på åtgärde som gäller för hela skolan för att skapa såväl studiero som trygghet är att skolan är mobilfri. Alla elever lämnar sina mobiler när de är i skolans lokaler. Studiero tas regelbundet upp i arbetslagen för att skapa samsyn och för att hitta metoder för att skapa och behålla studiero, berättar elevhälsan.

Granskningen visar att det sker ett medvetet arbete med att skapa trygghet på skolan. De intervjuade berättar att tryggheten följs upp systematiskt och att det pågår ett arbete med förbättringsåtgärder för att skapa ökad trygghet. Det är en liten skola där all personal samt elever känner varandra väl vilket skapar trygghet, säger eleverna. I kvalitetsarbetet framkommer att det bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att utbildningen ska präglas av trygghet. Elever och lärare berättar i intervjuer att elevernas upplevelse av tryggheten på skolan regelbundet kartläggs genom enkäter och trygghetsvandringar, samt att nödvändiga förbättringsåtgärder sätts in. Representant för elevhälsan berättar i intervju att det bedrivs ett aktivt värdegrundsarbete på skolan, bland annat genom återkommande värdegrunds dagar.

Bedömning och betygssättning

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i *låg utsträckning*.

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 15 kap. 25a § skollagen
8 kap. 2-3 och 3f §§ gymnasieförordningen (2010:2039)
Lgy 11, 2.1 Kunskaper, 2.5 Bedömning och betyg

Skälen för bedömningen är att rektorn följer upp satta betyg och gör en viss analys vid avvikelser mellan resultat på nationella prov och betyg. Rektorn för diskussioner med enskilda lärare vid avvikelser men rektors analys skulle behöva föras på ett mer generellt plan med den samlade lärargruppen. Rektorn leder inte något systematiskt och gemensamt arbete för att säkerställa likvärdig bedömning och betygssättning på skolenheten. Inte heller ges förutsättningar för lärarna att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg till exempel i arbetslag eller ämnesgrupper. Nationell statistik

visar att det förekommer stora avvikelser mellan kursbetyg och nationella provbetyg på JENSEN gymnasium Linköping läsåret 2017/18. Detta gäller samtliga ämnen där nationella prov genomförts. Nationell statistik visar även att en hög andel elever fick högre kursbetyg än provbetyg på nationella proven i svenska och matematik. Även detta indikerar att ett samarbete med någon annan av JENSENs gymnasiskolor behövs då enheten i Linköping är liten och det saknas i många fall ämneskollegor som kan samverka vid bedömning av till exempel nationella prov och vid betygssättning.

Granskningen visar att rektorn fortlöpande följer upp lärarnas bedömningar. I intervju och i insänd dokumentation framkommer att rektorn via skolans lärplattform, Campus fortlöpande följer upp de omdömen som lärarna där skriver in. Uppföljning sker även via de provbetyg som lärarna sätter varje månad och som rektorn analyserar. Vid avvikelser mot förväntade resultat kontaktar rektorn berörd lärare för samtal om satta provbetyg, uppger rektorn. Rektorn har även analyserat resultaten av nationella prov och då upptäckt låga resultat i matematik två år i rad. Efter det sattes extra resurser in, berättar rektorn. Detta ledde till att de flesta eleverna klarade ett godkänt betyg, säger rektorn. Rektorn uppger att hon inte har gjort någon samlad analys av de stora avvikelser som funnits på skolan mellan resultat på nationella prov och satta betyg. Lärarna uppger att på grund av att skolenheten är liten är det svårt att veta om det sker en likvärdig och rättssäker bedömning av såväl nationella prov som omdömen och betyg. Lärarna uppger att det förekommit bedömningsdiskussioner med andra JENSEN gymnasier vid en gemensam studiedag men då endast i vissa ämnen. Det senaste året har alla lärare själva rättat de nationella proven som de genomfört med elever. Det har inte skett någon sambedömning eller avidentifiering, säger lärarna. Detta bekräftas av rektorn som uppger att det finns planer på att ha ett samarbete med ett annat JENSEN gymnasium.

Granskningen visar vidare att det saknas ett systematiskt och gemensamt arbete för att säkerställa likvärdig bedömning och betygssättning på skolenheten. Inte heller ges förutsättningar för lärarna att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg. I intervjun med lärarna uppger de att det saknas ett strukturerat och systematiskt arbete för en likvärdig bedömning och betygssättning. Varje lärare funderar själv över hur man ska göra en likvärdig bedömning, säger lärarna. En hjälp kan vara att gå tillbaks till tidigare prov som genomförts och bedömts, uppger lärarna. Vid nationella prov har vi använt oss av Skolverkets exempelunderlag, berättar en lärare. Rektorn uppger att likvärdig bedömning är ett utvecklingsområde för skolan som är efterfrågat av lärare. Det är ett problem då vi är en så liten enhet, anser rektorn. Enligt rektorn finns många obehöriga lärare på skolan. För att säkerställa att dessa får stöd i bedömning och betygssättning uppger rektorn att det bygger på att lärarna sitter nära varann och därmed har kolla

på vad som händer i olika ämnen. Rektorn säger att hon uppmuntrar ämnesövergripande arbete som ett led i att hjälpa obehöriga lärare. Dock uppger rektorn att hon inte sett till att bedömning och betygssättning finns på agendan vid möten om ämnesövergripande arbete. Vid klasskonferenser två gånger per år diskuteras betyg och bedömning för enskilda elever, uppger rektorn. Det har dock inte skett någon diskussion på övergripande skolnivå gällande betyg och bedömning enligt rektorn. Rektorn förklarar de stora diskrepanserna gällande resultat på nationella prov och betyg med att proven inte varit avidentifierade och att lärare därför troligen inte har kunnat vara objektiva i sin bedömning.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver se till att lärarna får förutsättningar att kvalitetssäkra sin bedömning och betygssättning i syfte att öka dess likvärdighet.

Likvärdighet är en viktig princip i skollagen och det anges i lagen att utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas.⁵ I läroplanen beskrivs hur lärarna ska arbeta vid betygssättning. Bland annat framgår att lärarna allsidigt ska utvärdera varje elevs kunskaper eftersom betygssättningen inte är en mekanisk avprickning, utan en professionell bedömning som lärare gör. Lärarna ska utgå från de nationella kunskapskraven för respektive kurs och utnyttja all tillgänglig information om elevens kunskaper.⁶ Rektorn har ett ansvar för att ge förutsättningar till lärarna att kvalitetssäkra sin egen bedömning i syfte att verka för likvärdighet.

Granskningen visar att rektorn ger begränsade förutsättningar för att lärarna regelbundet ska kunna samverka med varandra när de gör sina bedömningar av elevernas måluppfyllelse. Rektorn behöver därför utveckla formerna för samverkan

⁵ 1 kap. 9 § skollagen

⁶ Lgy 11, 2.5 Bedömning och betygssättning

kring betyg och bedömning. Det saknas ett övergripande systematiskt arbete för att skapa en likvärdig bedömning och betygssättning på skolenheten. I arbetet med att utveckla betyg och bedömning behöver rektor även diskutera exempelvis avvikelser mellan resultaten i nationella prov och betyg med hela lärarkåren oavsett om de undervisar i de ämnen där prov genomförs. Det är ett utmärkt tillfälle för hela lärarkåren att diskutera nivåer på elevers kunskaper i förhållande till de nationella kunskapskraven.

Betygssättningen ska vara rättssäker för eleverna samt vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.⁷ Felaktiga betyg kan i förlängningen även innebära en risk för så kallad betygsinflation där skolors kunskapsresultat inte stämmer överens med elevernas faktiska kunskaper, vilket leder till en misstor mot det befintliga betygssystemet.

I varje skola behöver rektorn skapa förutsättningar för lärarna att få en samstämmighet kring hur styrdokumentet tolkas och då särskilt kunskapskraven samt hur elevprestationer bedöms och vägs ihop.⁸ Vidare behöver rektorn ge lärarna förutsättningar att med flera metoder utveckla sin bedömningskompetens. Det är viktigt att lärare får tid och möjligheter att tillsammans med kollegor diskutera hur de allsidigt kan utvärdera elevernas kunskaper vid betygssättningen, hur de kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer och hur de kan bedöma olika elevpresentationer. Ibland behöver huvudmannen bistå rektorn med att organisera arbetet mellan skolenheter, exempelvis om lärare saknar ämneskollegor inom skolenheten. Detta kan ske genom att skapa mötesplatser såväl fysiskt som digitalt. Betygssättning innebär myndighetsutövning och det betyg som en elev får har avgörande betydelse för elevens chanser till utbildning och arbete.

Även om det inte är belagt i forskning att sambedömning automatiskt leder till ökad likvärdighet, visar forskning att den samsyn som kan uppstå till följd av sambedömning till stor del beror på att lärares olika sätt att uppfatta kriterier och kravnivåer blir synliggjorda.⁹ Skolinspektionens ombedömningar av nationella ämnesprov visar att

⁷ Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2018:247) *Betyg och betygssättning*, s 6

⁸ Skolverket (2013) *Sambedömning i skolan*

⁹ Skolinspektionen (2014) *Uppenbar risk för felaktiga betyg: En kortrapport om likvärdighet och kvalitet i skolors betygssättning*, Stockholm: Skolinspektionen, s 6.

sambedömning och extern bedömning (att någon annan än elevens ordinarie lärare bedömer provet) minskar de genomsnittliga avvikelserna och bidrar till en likvärdig bedömning av nationella prov. Även avidentifierade prov tycks ha en återhållande effekt på avvikelsegraden.¹⁰

På Skolinspektionens vägnar

X Helena Boëthius

Helena Boëthius

Beslutsfattare

Signerat av: Helena Boëthius

X Gerd Pålsson Berg

Gerd Pålsson Berg

Utredare

Signerat av: Gerd Pålsson Berg

I handläggningen av ärendet har även Ingrid Hésslen Brunius och Myrna Haddad medverkat.

¹⁰ Skolinspektionen (2017b) Bedömningsprocessernas betydelse för likvärdigheten: Ombedömning av nationella prov 2016, Stockholm: Skolinspektionen, s 6.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 7 lektionsobservationer
- 1 gruppintervjuer med elever
- 1 gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov

och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 27 – 28 november 2018. Besöket genomfördes av Gerd Pålsson Berg, Myrna Haddad och Helena Boëthius.

JENSEN gymnasium Linköping med huvudman JENSEN education college AB (5566358759) är en fristående gymnasieskola som erbjuder samhällsvetenskapliga programmet samt ekonomiprogrammet. På skolan går 60 elever i årskurs 1-3. Skolan leds av en rektor.